

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

92

Ύλη: Διανύσματα

Β' Λυκείου

Ον/μο:.....

Θετ.-Τεχν. Κατ.

4 -10- 2015

ΘΕΜΑ 1⁰:

A . 1. Να σχηματίσετε το άθροισμα $\vec{a} + \vec{\beta}$ και τη διαφορά $\vec{a} - \vec{\beta}$ δύο διανυσμάτων \vec{a} και $\vec{\beta}$.

2. Να πάρετε τρία διανύσματα \vec{a} , $\vec{\beta}$, $\vec{\gamma}$ και να αποδείξετε ότι $(\vec{a} + \vec{\beta} + \vec{\gamma}) = \vec{a} + (\vec{\beta} + \vec{\gamma})$.

3. Να σχεδιάσετε τη γωνία δύο διανυσμάτων \vec{a} και $\vec{\beta}$ και να γράψετε τις τιμές που αυτή παίρνει.

4. Γράψτε την τριγωνική ανισότητα για το μέτρο του αθροίσματος των διανυσμάτων \vec{a} και $\vec{\beta}$.

Στη συνέχεια συμπληρώστε τα κενά :

i) Αν $|\vec{a} + \vec{\beta}| = |\vec{a}| + |\vec{\beta}|$ τότε

ii) Αν $|\vec{a} + \vec{\beta}| = ||\vec{a}| - |\vec{\beta}||$ τότε.....

(Μov. 16)

B. Δίνονται τέσσερα σημεία A , B ,Γ και Δ και έστω

\vec{a} , $\vec{\beta}$, $\vec{\gamma}$, $\vec{\delta}$ τα αντίστοιχα διανύσματα θέσεως ως προς ένα σημείο αναφοράς O.

Τι μπορείτε να πείτε για το τετράπλευρο ABΓΔ αν :

1. $\vec{a} + \vec{\gamma} = \vec{\beta} + \vec{\delta}$ **2.** $|\vec{a} - \vec{\gamma}| = |\vec{\beta} - \vec{\delta}|$

3. $\vec{a} + \vec{\gamma} = \vec{\beta} + \vec{\delta}$ και $|\vec{a} - \vec{\gamma}| = |\vec{\beta} - \vec{\delta}|$

(Μov. 9)

ΘΕΜΑ 2^ο:

A. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με σωστό ή λάθος

1. Αν M μέσον του τμήματος AB , τότε : $\vec{OA} + \vec{OB} = 2\vec{OM}$	Σ	Λ
2. Αν $\vec{\alpha} \parallel \vec{\beta}$ και $\vec{\beta} \neq \vec{0}$ υπάρχει $\lambda \in \mathbb{R}$ ώστε $\vec{\alpha} = \lambda\vec{\beta}$	Σ	Λ
3. Αν $\vec{\alpha} \uparrow \downarrow \vec{\beta}$ και $ \vec{\alpha} = \lambda \cdot \vec{\beta} $ τότε $\vec{\alpha} = - \lambda \cdot \vec{\beta}$	Σ	Λ
4. Αν $\lambda \cdot \vec{\alpha} = \mu \cdot \vec{\alpha}$ τότε $\lambda = \mu$	Σ	Λ
5. Το μηδενικό διάνυσμα είναι ομόρροπο σε κάθε άλλο διάνυσμα	Σ	Λ
- (Mov.10)**

B. Αν $\vec{AK} + 3\vec{BK} - 2\vec{BA} = \vec{BL} + 3\vec{AM}$, να αποδείξετε ότι τα σημεία K , L και M είναι συνευθειακά . **(Mov.7)**

Γ. Αν M και N είναι τα μέσα των διαγωνίων AG και BD , αντιστοίχως ενός τετράπλευρου ABΓΔ , να αποδείξετε ότι $\vec{AB} + \vec{AD} + \vec{GB} + \vec{GD} = 4\vec{MN}$. **(Mov.8)**

ΘΕΜΑ 3^ο:

A. Έστω τα διανύσματα $\vec{\alpha} = (\lambda^2 - 2\lambda, \lambda)$ και $\vec{\beta} = (\kappa^2 - 4\kappa + 5, \mu - 1)$
Να βρείτε τα κ, λ, μ ώστε

1. τα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ να είναι αντίθετα.
2. το $\vec{\alpha}$ να είναι το μηδενικό διάνυσμα.
3. $\vec{\alpha} \neq \vec{0}$ και $\vec{\alpha} \parallel y'y$. **(Mov.9)**

B. Δίνονται τα διανύσματα $\vec{\alpha} = (\lambda - 2, 1)$ και $\vec{\beta} = (-8, 4 - 2\lambda)$

1. Να βρείτε το λ ώστε $\vec{\alpha} \parallel \vec{\beta}$. **(Mov.6)**
2. Για $\lambda = 5$ να βρείτε το διάνυσμα που να είναι ομόρροπο του $\vec{\alpha}$ και να έχει μέτρο διπλάσιο του $\vec{\beta}$. **(Mov.5)**
3. Έστω τα σημεία A(1,μ) και B(3,μ-2). Να βρείτε το συντελεστή διεύθυνσης λ του διανύσματος \vec{AB} καθώς και τη γωνία του. **(Mov.5)**

ΘΕΜΑ 4⁰:

A. Να συμπληρώσετε τα παρακάτω κενά ώστε να προκύψουν αληθείς προτάσεις:

1. Αν τα διανύσματα $\vec{a}, \vec{\beta}$ είναι μη μηδενικά τότε $\vec{a} \cdot \vec{\beta} = \dots$
2. $\vec{a} \perp \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{a} \cdot \vec{\beta} = \dots$
3. $\vec{a} \uparrow \uparrow \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{a} \cdot \vec{\beta} = \dots$
4. $\vec{a} \uparrow \downarrow \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{a} \cdot \vec{\beta} = \dots$
5. $\vec{i} \cdot \vec{j} = \dots, \vec{i}^2 = \dots$
6. Αν $\vec{a} = (x_1, y_1)$ και $\vec{\beta} = (x_2, y_2)$, τότε $\vec{a} \cdot \vec{\beta} = \dots$
7. $\vec{a} \cdot (\vec{\beta} + \vec{\gamma}) = \dots$
8. Αν $\vec{a}, \vec{\beta}$ όχι // στον $y'y$ τότε $\lambda_{\vec{a}} \cdot \lambda_{\vec{\beta}} = -1 \Leftrightarrow \dots$
9. Αν $\vec{a} = (x_1, y_1)$ και $\vec{\beta} = (x_2, y_2)$ και $\vec{a}, \vec{\beta} \neq \vec{0}$ τότε $\text{syn}(\vec{a}, \vec{\beta}) = \dots$
10. $\vec{a} \cdot \text{προβ}_{\vec{a}} \vec{v} = \dots, \vec{a} \neq \vec{0}$

(Μov.10)

B. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω ερωτήσεις με Σ ή Λ.

1. Αν $\vec{a} \neq \vec{0}$ και ισχύει $\vec{a} \cdot \vec{\beta} = \vec{a} \cdot \vec{\gamma}$ τότε $\vec{\beta} = \vec{\gamma}$		Σ		Λ
2. $(\vec{a} \cdot \vec{\beta}) \cdot \vec{\gamma} = (\vec{\beta} \cdot \vec{\gamma}) \cdot \vec{a}$		Σ		Λ
3. $(\vec{a} \cdot \vec{\beta})^2 \leq \vec{a}^2 \cdot \vec{\beta}^2$		Σ		Λ
4. $\vec{a} \cdot (\lambda \cdot \vec{\beta}) = \lambda \cdot (\vec{a} \cdot \vec{\beta})$		Σ		Λ
5. $ \vec{a} \cdot \vec{\beta} \leq \vec{a} \cdot \vec{\beta} $		Σ		Λ
6. Αν $\vec{a} // \vec{\beta}$ τότε $(\vec{a} \cdot \vec{\beta})^2 = \vec{a}^2 \cdot \vec{\beta}^2$		Σ		Λ

(Μov.6)

Γ. Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$, με $A(1,2)$, $B(2, 2 + \sqrt{3})$, $\Gamma(-2\sqrt{3}, 8 - \sqrt{3})$
 Αν AM διάμεσος του $AB\Gamma$

1. Να υπολογίσετε το $\vec{AB} \cdot \vec{AM}$
2. Να υπολογίσετε τα $|\vec{AB}|$ και $|\vec{AM}|$
3. Να υπολογίσετε τη γωνία \widehat{BAM} .

(Μov.9)

Απαντήσεις (Ενδεικτικές)

ΘΕΜΑ 1^ο:

A. 1. Σχολικό σελ. 16 και 18.

2. Σχολικό σελ. 17.

3. Σχολικό σελ. 14.

4. Σχολικό σελ. 19.

i) $|\vec{\alpha} + \vec{\beta}| = |\vec{\alpha}| + |\vec{\beta}| \Leftrightarrow \vec{\alpha} \uparrow \uparrow \vec{\beta}$

ii) $|\vec{\alpha} + \vec{\beta}| = \left| |\vec{\alpha}| - |\vec{\beta}| \right| \Leftrightarrow \vec{\alpha} \uparrow \downarrow \vec{\beta}$

B. 1. Έχουμε : $\vec{\alpha} + \vec{\gamma} = \vec{\beta} + \vec{\delta} \Leftrightarrow \vec{OA} + \vec{OG} = \vec{OB} + \vec{OD} \Leftrightarrow$
 $\vec{OA} - \vec{OB} = \vec{OD} - \vec{OG} \Leftrightarrow \vec{BA} = \vec{GD}$ δηλ $BA \parallel GD$ οπότε
 το τετράπλευρο **ABGD** είναι παραλληλόγραμμο .

2. Έχουμε : $|\vec{\alpha} - \vec{\gamma}| = |\vec{\beta} - \vec{\delta}| \Leftrightarrow |\vec{OA} - \vec{OG}| = |\vec{OB} - \vec{OD}| \Leftrightarrow$
 $|\vec{GA}| = |\vec{DB}|$ δηλ . οι διαγώνιοι του **ABGD** είναι ίσες .

3. Έχουμε : $\left. \begin{matrix} \vec{\alpha} + \vec{\gamma} = \vec{\beta} + \vec{\delta} \\ |\vec{\alpha} - \vec{\gamma}| = |\vec{\beta} - \vec{\delta}| \end{matrix} \right\} \Rightarrow \text{ABGD παρ/μο} \left. \begin{matrix} \text{διαγώνιοι ίσες} \end{matrix} \right\} \Rightarrow \text{ABGD ορθογώνιο .}$

ΘΕΜΑ 2^ο:

A. 1Σ , 2Σ , 3Σ , 4Λ , 5Σ .

B. Έχουμε : $\vec{AK} + 3\vec{BK} - 2\vec{BA} = \vec{BL} + 3\vec{AM}$ οπότε (σημείο αν. το A)

$$\vec{AK} + 3(\vec{BA} + \vec{AK}) - 2\vec{BA} = \vec{BL} + 3\vec{AM} \Leftrightarrow$$

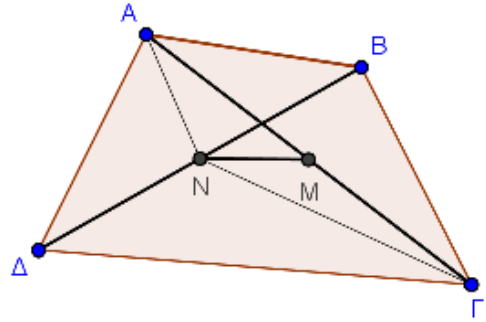
$$\vec{AK} + 3\vec{BA} + 3\vec{AK} - 2\vec{BA} - \vec{BA} = \vec{BL} + 3\vec{AM} \Leftrightarrow$$

$$4\vec{AK} = \vec{BL} + 4\vec{AM} - \vec{AM} \Leftrightarrow 4\vec{AK} - 4\vec{AM} = \vec{BL} - \vec{AM} \Leftrightarrow$$

$$4\vec{MK} = \vec{ML} \Leftrightarrow \vec{ML} \parallel \vec{MK} \text{ με κοινό άκρο το M .}$$

Άρα τα **K , L , M** συνευθειακά .

$$\begin{aligned}
 \Gamma. \text{ Είναι : } \vec{AB} + \vec{A\Delta} + \vec{\Gamma B} + \vec{\Gamma\Delta} &= \vec{AB\Delta} \\
 &= 2\vec{AN} + 2\vec{\Gamma N} = 2(\vec{AN} + \vec{\Gamma N}) = \\
 &= -2(\vec{NA} + \vec{N\Gamma}) = -2 \cdot 2\vec{NM} = \\
 &= 4\vec{MN}
 \end{aligned}$$

ΘΕΜΑ 3^ο:

A. 1. $\vec{\alpha}$ και $\vec{\beta}$ αντίθετα άρα :

$$\begin{aligned}
 \lambda^2 - 2\lambda &= -\kappa^2 + 4\kappa - 5 & (1) \\
 \lambda &= -\mu + 1 & (2)
 \end{aligned}$$

$$\text{Από (1)} \Rightarrow (\lambda^2 - 2\lambda + 1) + (\kappa^2 - 4\kappa + 4) = 0 \Leftrightarrow$$

$$(\lambda - 1)^2 + (\kappa - 2)^2 = 0 \Leftrightarrow \lambda = 1 \text{ και } \kappa = 2.$$

$$\text{Η (2)} \Rightarrow 1 = -\mu + 1 \Leftrightarrow \mu = 0.$$

2. Είναι: $\vec{\alpha} \neq 0$ όταν δεν είναι συγχρόνως $\lambda^2 - 2\lambda = 0$ και $\lambda = 0$ άρα $\lambda = 0$.

Το $\vec{\alpha}$ λοιπόν δεν είναι μηδενικό διάνυσμα αν $\lambda \neq 0$.

3. Είναι $\vec{\alpha} \neq 0$ και $\vec{\alpha} // \vec{\gamma}$ όταν $\lambda \neq 0$ και $\lambda^2 - 2\lambda = 0$ δηλ. αν $\lambda = 2$.

B. 1. είναι $\vec{\alpha} // \vec{\beta}$ όταν

$$\begin{vmatrix} \lambda - 2 & 1 \\ -8 & 4 - 2\lambda \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow (\lambda - 2)(4 - 2\lambda) + 8 = 0 \Leftrightarrow 4\lambda - 2\lambda^2 - 8 + 4\lambda + 8 = 0$$

$$\Leftrightarrow 2\lambda^2 - 8\lambda = 0 \quad 2\lambda(\lambda - 4) = 0 \Leftrightarrow \lambda = 0 \text{ ή } \lambda = 4$$

2. Αν $\lambda=5$ τότε $\vec{\alpha} = (3,1)$ και $\vec{\beta} = (-8,-6)$.

Έστω \vec{v} ομόρροπο στο $\vec{\alpha}$ οπότε $\vec{v} = \lambda \cdot (3,1) = (3\lambda, \lambda)$, $\lambda > 0$

και $|\vec{v}| = 2|\vec{\beta}|$ δηλ $\sqrt{(3\lambda)^2 + \lambda^2} = 2 \cdot \sqrt{(-8)^2 + (-6)^2} \Leftrightarrow$

$10\lambda^2 = 4 \cdot 100 \Leftrightarrow \lambda^2 = 40$ άρα $\lambda = \sqrt{40}$ δηλ $\lambda = 2\sqrt{10}$

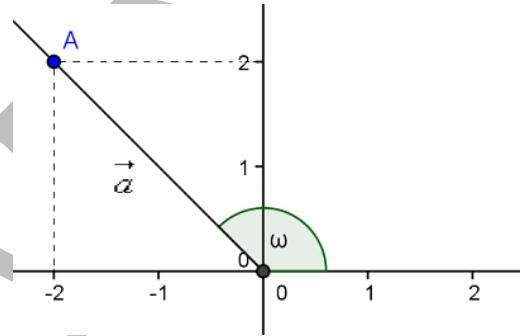
Έτσι $\vec{v} = 2\sqrt{10} \cdot (3,1) = (6\sqrt{10}, 2\sqrt{10})$

3. Είναι : $\vec{AB} = (3-1, \mu-2-\mu) = (2, -2)$

οπότε $\lambda_{\vec{AB}} = \frac{-2}{2}$ δηλ $\lambda_{\vec{AB}} = -1$.

Η διανυσματική ακτίνα του \vec{AB} είναι στο 4^ο τεταρτημόριο οπότε η γωνία του

είναι : $\omega = 2\pi - \frac{\pi}{4}$ δηλ $\omega = \frac{7\pi}{4}$

ΘΕΜΑ 4^ο:

A. 1. Αν τα διανύσματα $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ είναι μη μηδενικά τότε

$$\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = |\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}| \cdot \text{συν}(\vec{\alpha}, \vec{\beta})$$

2. $\vec{\alpha} \perp \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = 0$

3. $\vec{\alpha} \uparrow \uparrow \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = |\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}|$

4. $\vec{\alpha} \uparrow \downarrow \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = -|\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}|$

5. $\vec{i} \cdot \vec{j} = 0, \vec{i}^2 = 1$

6. Αν $\vec{\alpha} = (x_1, y_1)$ και $\vec{\beta} = (x_2, y_2)$, τότε $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = x_1 x_2 + y_1 y_2$

7. $\vec{\alpha} \cdot (\vec{\beta} + \vec{\gamma}) = \vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} + \vec{\alpha} \cdot \vec{\gamma}$

8 Αν $\vec{\alpha}, \vec{\beta}$ όχι // στον $y'y$ τότε $\lambda_{\vec{\alpha}} \cdot \lambda_{\vec{\beta}} = -1 \Leftrightarrow \vec{\alpha} \perp \vec{\beta}$

9. Αν $\vec{\alpha} = (x_1, y_1)$ και $\vec{\beta} = (x_2, y_2)$ και $\vec{\alpha}, \vec{\beta} \neq \vec{0}$ τότε

$$\text{συν}(\vec{\alpha}, \vec{\beta}) = \frac{x_1 x_2 + y_1 y_2}{\sqrt{x_1^2 + y_1^2} \cdot \sqrt{x_2^2 + y_2^2}}$$

10. $\vec{\alpha} \cdot \text{προβ}_{\vec{\alpha}} \vec{v} = \vec{\alpha} \cdot \vec{v}, \vec{\alpha} \neq \vec{0}$

B. 1Λ , 2Λ , 3Σ , 4Σ , 5Σ , 6Σ

Γ. 1. Είναι M μέσο του ΒΓ άρα

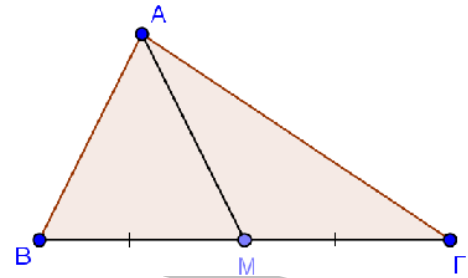
$$M\left(\frac{2-2\sqrt{3}}{2}, \frac{2+\sqrt{3}+8-\sqrt{3}}{2}\right) \text{ δηλ}$$

$$M(1-\sqrt{3}, 5) . \text{ Άρα :}$$

$$\vec{AB} = (2-1, 2+\sqrt{3}-2) = (1, \sqrt{3}) , \vec{AM} = (1-\sqrt{3}-1, 5-2) = (-\sqrt{3}, 3)$$

$$\text{και } \vec{AB} \cdot \vec{AM} = 1 \cdot (-\sqrt{3}) + \sqrt{3} \cdot 3 = -\sqrt{3} + 3\sqrt{3}$$

$$\text{δηλ } \vec{AB} \cdot \vec{AM} = 2\sqrt{3}$$

$$2. \bullet |\vec{AB}| = \sqrt{1^2 + \sqrt{3}^2} = \sqrt{4} = 2$$

$$\bullet |\vec{AM}| = \sqrt{(-\sqrt{3})^2 + 3^2} = \sqrt{3+9} = \sqrt{12} = 2\sqrt{3}$$

$$3. \text{ Είναι : } \cos \hat{BAM} = \frac{\vec{AB} \cdot \vec{AM}}{|\vec{AB}| \cdot |\vec{AM}|} \stackrel{(1)}{=} \frac{2\sqrt{3}}{2 \cdot 2\sqrt{3}} \stackrel{(2)}{=} \frac{1}{2}$$

$$\text{οπότε } \hat{BAM} = \frac{\pi}{3} \text{ (} 60^{\circ} \text{)}.$$